

Usuõpetus kaitseb sõgedate vaadete eest

Eesti koolid on vabanemas usuõpetajaist, kes püüavad õpilasi "pöörata", usub Tartu Treffneri Gümnaasiumi õpetaja Toomas Jürgenstein. Tema trükiootel piibliõpikut hindab kirjastus üheks paremaks leiuks humanitaarainete uute kooliraamatute seas.

Toomas Jürgenstein (32) on lõpetanud Tartu Ülikooli bioloogina ja õpetanud Võrumaal väikeses Krabi koolis loodus- ja maateadusi. Möödunud kevadel sai ta usuteaduskonna diplomi.

Varasemale õpetajakogemusele toetudes teab Toomas Jürgenstein, et gümnaasiumiõpilane suhtub usuasjadesse ettevaatlikult. "Pöörajaid" usuõpetajaid ei tohiks Jürgensteini hinnangul koolides enam kuigi palju olla. Küll aga võib õpetaja teha selle vea, et jutuaajamised tunnis jäävad elukaugsaks ja religioon õpilaste teadvuses õhku rippuma.

"Usuõpetusest ei tule midagi välja, kui seda ei tehta vesteldes, näidates, kui läbipõimunud on religioon meie kultuuri, keele ja ühiskondliku eluga," räägib õpetaja Jürgenstein. Kasutame ju iga päev heebreakeelsest Vanast Testamendist pärit sõnu nagu "tohuvaohu", "jaanalind" või "manna". Ja alles hiljuti jälgis kogu maailm, kuidas Ameerika Ühendriikide president Bill Clinton, käsi piiblit, ametivannet andis.

"Meie õpetaja ei ole mingi usufanatt," tunnustab Tartu Treffneri Gümnaasiumi 11. klassi noormees, "vaid täiesti tavaline intelligentne mees, kelle tunnis ei pea tundma hirmu, et midagi valesti ütled."

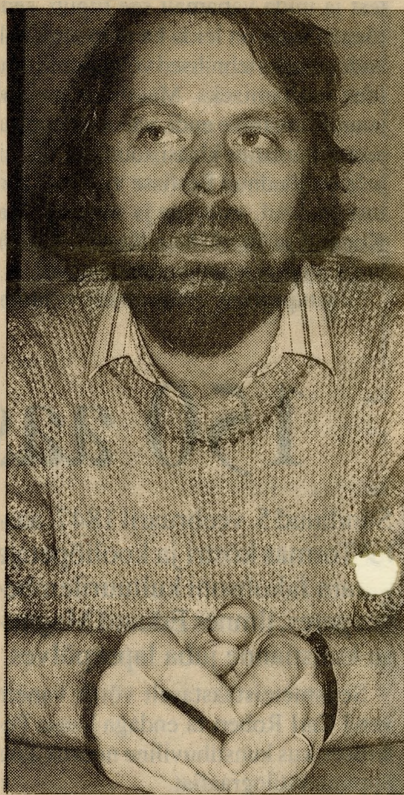
Kahjuks on paljude õpilaste suhtumine religiooni kujunenud kohtumistest agressiivsemate usukuulutajatega. "Ma ei kannata igasuguseid Jehoova tunnistajaid, kes tulevad koduukse taha ja pärivad: "Kas oled kuulnud jumalast?" või "Kas sa tead, kes oli Jeesus?". Sellised peaks ühte kohta kinni panema," kirjutas üks Treffneri gümnaasiumi õpilane.

"Sellise arusaama murdmise ja selgitamine, et enamik ristiinimesi on normaalsed inimesed, võtab aega," tõdeb õpetaja Jürgenstein. Ta usub siiski, et mõistev, teaduslik religioonikäsitus koolitunnis kaitseb noori äärmuslike usurühmituste mõju eest.

"Vahel avastan küll, et olen Jehoova tunnistajatest või mormoonidest rääkinud väikese ironiaga," tunnustab õpetaja Jürgenstein. "Absoluutset objektiivsust pole olemas. Kuid on võimalik halvustamata esile tuua kõik tõsiselt võetavad seisukohad eri usundites, esitada religioonide tugevaid ja nõrku külgi. Paljudes uskkondades on levinud üsna sõgedad vaated, aga neidki on võimalik käsitleda pieteeditundega."

Kuidas käituks Toomas Jürgenstein klassi ees, kui keegi õpilastest häälekalt ja vankumatult äärmuslike usulisi veendumusi esitaks?

"Kui mul "eriala koju tuleb" ehk usukuulutaja ukse taga kella helistab,

Usuõpetuse õpetaja ja piibliõpiku autor Toomas Jürgenstein. ANU JÕESAAR

lasen ma ta alati sisse ja kuulan ära," vastab Toomas Jürgenstein. "Sean ainult tingimuse, et ta peab osa ajast ka mind kuulama ja minu jutu üle järele mõtlema. Ka tunnis saab jätta kümme minutit teise mõtteviisi ärakuulamiseks."

Nagu õpetaja Jürgenstein püüab käituda oma tunnis, nii on ta kirjutanud ka oma trükiootel õpiku käsikirja. "Seda (piiblit) ilma ettevalmistuseta kaanest kaaneni lugema hakates võib sageli tekkida tunne, et kui see raamat püha ei oleks, siis seda vist küll ei loeks," astub autor raamatu sissehatuses sammukese õpilase poole.

Kirjastuse Koolibri juhtiv toimetaja Ants Haljamaa ütles, et uute õpikute konkursile saabunud tööde hulgas oli Toomas Jürgensteini piibliõpik humanitaarvallas üks paremaid leide. Õpik on kavas välja anda algavaks õppeaastaks. Haljamaa sõnul on kirjastus huvitatud, et Toomas Jürgenstein osaleks ka kristliku kiriku ajalugu ja tänapäeva käsitleva õpiku koostamisel.

Käsikirja retsensent, Tartu Ülikooli professor Kalle Kasemaa märkis, et on harva näinud nii meeldivalt mõjunud õpikut. Ta tõstis esile piiblimotiivide õnnestunud seostamist kultuuri, eelistanult eesti kunsti ja kirjandusega. "Aine esitamisel arvestab autor Eesti kuulajaskonda, kes piiblist sama hästi kui midagi ei tea," nentis Kasemaa.

Jürgensteini üks õpilasi kirjutas tema loengutsükli kohta: "Kui päris aus olla, siis ega mind isiklikult see sinu Paulus eriti huvita. Kõige rohkem meeldis mulle tund, kus me vaimudest rääkisime. See oli midagi teistsugust."

Põrmugi solvumata lausub õpetaja kommentaariks, et vastastikune ausus ja avatus on teda õpilastega suhtlemisel algusest peale võlunud – seda on ta tundides ka kõige rohkem taotlenud.

ANU JÕESAAR